50.

DE PARTU GEMELLORUM;

DISSERTATIO ANATOMICO-CHIRURGICA,

QUAM, Deo juvante, & Præside M. PETRO SUE, *secundo, antiquo Collegii Præposito & nunc Quæstore, antiquo Scholarum Practicarum Anatomiæ & Chirurgiæ Professore, Regiæ Academiæ Chirurgiæ Consiliario & pro extractis Secretario, in generali Parisiensi Præfecturâ Chirurgo ordinario, nec-non Societatum Academicarum Monspelliensis, Rothomagensis, Divionensis, Lugdunensis, Burdigalensis & Aurelianensis Socio; tueri conabitur* JACOBUS GUILBERT, *Baïocensis, antiquus Nosocomii Charitatis dicti Alumnus, & in alma Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister.*

Die 3 mensis Novembris, anno 1787, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS:

PRO ACTU PUBLICO,

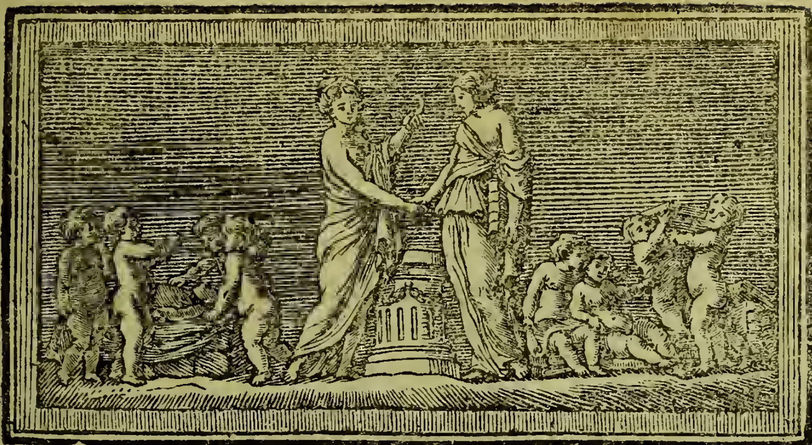
ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii, nec-non Academiæ Typographi, viâ Cithareâ.

M. DCC. LXXXVII.

D. O. M.

DE PARTU GEMELLORUM;

DISSERTATIO ANATOMICO-CHIRURGICA.

MEMORABILE est quod *Medea* apud Euripidem ait: *ter ad clypeum stare malim, quàm semel parere* (1); & sanè, quanta sit attro-

(1) ὡς τρὶς ἂν παρ' ἀσπίδα
Στῆναι θέλοιμ' ἂν μᾶλλον, ἢ τεκεῖν ἅπαξ.
Euripid. Med. v. 250 251.

citas dolorum partûs, neque facræ fubjicere poffunt litteræ, quæ fummas rerum anguftias cum parturientium laboribus conferre folent. Sed non fat erat iftud malorum, nifi etiam difficultates plurimæ præter naturam, ut fæpè fæpiùs fit in gemellorum partu, accederent. Talibus igitur, quibus ingeniis obviam ire, quantumque ad confolandos mifellarum angores in arte obftetriciâ præfidii fit, breviter nunc difpicere operæ pretium eft. De partu verò dicturi, neceffarium eft, ut muliebres partes, quatenùs tractationem hanc tangunt, paucis anatomicis depingamus.

EX ANATOMIA.

Partes genitales mulierum, fi anatomicè confiderentur, in externas atque internas difponuntur. In arte autem obftetriciâ eæ in pudenda, vaginam, uterum, partesque ab eo dependentes potiùs dividuntur; idque non fine ratione, cum hæc diftinctio praxi magis fit confona.

Sub pudendis comprehenduntur regio offis pubis, cum *monte* fic dicto *Veneris*, labia duo rimam magnam conftituentia, inter quæ, versùs fuperiora clythoris, nymphæ & urethræ orificium, versùs inferiora verò foffa navicularis, frænulum ac perineum, adnotantur.

Secunda pars, vagina fcilicèt, eft canalis membranaceus, teres, valdè expanfus, afperus, infignibus plicis ac rugis exaratus, qui uteri ofculum amplexus, indè deorsùm & anteriùs tendit, & aperitur in parte inferiori pudendorum, fub urethrâ; membranâ, *hymene* dictâ, dividitur in duas partes, vel fi hæc dilacerata eft, carunculis myrtiformibus & rugis.

Ad vaginam folâ femper cervice fuâ nexus uterus, veficæ urinariæ & inteftino recto adhæret: in pelvi quafi pendulus eft; annectitur ope ligamentorum, quæ à dimenfione nomen obti-

nuerunt, *latorum* & *teretium*, sive *rotundorum*, à peritonæo productorum. Quæ quidem ligamenta dilatationis atque relaxationis admodùm capacia sunt, adeò ut uterus non solùm quoad partem vaginæ, sed extrà pudenda quoque procidere possit.

Uterus cavum est viscus, pyri depressi magnitudine & formâ donatum. Pars ejus amplior retrorsùm conspicua *fundus*, strictior verò & anterior *cervix* nuncupatur. Triangulum æmulatur uteri cavitas, ferè semper unica (1): cervix in orificium oblongum transversumque desinit & in vaginâ eum circumcingente insignem prominentiam, *os tincæ* dictam, efformat. Alia superiora, minora, lateraliter in fundo uteri patentia, tubis hiant fallopianis foramina.

Duabus constat uterus membranis, alterâ communi à peritonæo subministratâ, alterâ propriâ, & textu prætereà spongioso, multis pervio cellulis, non solùm vasis nonnullisque carneis fibris implexis, sed etiam extrinsecùs coopertis, quæ, quia in fundo uteri præcipuè validiores sunt, *Ruischyus* (2) & post illum plures Anatomistæ (3), pro peculiari ejusdem visceris musculo ibidem habuerunt & descripserunt.

Totum uteri orificium, licèt ex uno saltem canali constet, persæpè tamen hic canalis, versùs vaginam respiciens, ità aperitur,

---

(1) Duo exempla uteri divisi, cujus cavitas septo medio dividebatur, recenset *Riolanus* Anthropograph. cap. 31.

(2) Tract. de musculo in fundo uteri reperto, cum doctrinâ de secundinarum extractione.

(3) Anno 1753, clar. M. *Sué*, Anatomiæ in scholis Professor Regius, coram Academ. Reg. Scient. dissertationem legit in quâ, differentiis uteri diversis in ætatibus staturis, in ejusdem variis regionibus demonstravit reperiri plures musculos fibrasque carnosas peculiares.

ut digiti quidem apex huic immitti, aſt non, ob reliqui canalis clauſulam, in ipſam uteri cavitatem introduci poſſit. Sæpiùs verò etiam totus orificii canalis ità apertus eſt, præſertìm ſub fine graviditatis, ut digitus per illum in ipſam uteri cavitatem penetrare poſſit. Hìnc omninò in priori caſu orificium uteri ſaltem externum dilatatum, in poſteriori verò & externum & internum uteri orificium ſimul apertum eſſe in aprico eſt (1).

Sanguiferis, lymphaticis, nerveisque vaſis alluitur matrix; ex aortâ, ex hypogaſtricis, hemorrhoïdalibuſque prodeunt arteriæ, plexus anaſtomoſesque inter ſe mirum in modum conficientes; venæ eadem ac arteriæ adipiſcuntur nomina: lymphaticorum huc uſquè minimè noſcuntur vaſorum progreſſus & origo; ſacri intercoſtalesque nervi hypogaſtricum efformantes plexum, per plures impertiuntur utero ramulos, intrà viſceris ſubſtantiam ità intricatos, ut maximâ irritabilitate, quæ contractionis aculeus eſt, potiatur matrix.

De tubis fallopianis, ovariis, chorio & amnio, membranis fœtum involventibus, de placentâ aliisque ad partium muliebrium Anatomiam pertinentibus, hìc diſſerere ſpontè omittimus. Interroganti cuique reſponſio pro viribus dabitur.

Cæterùm notandum eſt partes genitales, in muliere ſicut & in viro, multis glandulis ſebaceis eſſe præditas, quas vocat *Heiſterus* corpora globoſa, mucum illum ſecernentia, quo uteri orificium ſemper, ſed præcipuè partûs tempore, irroratur (2).

Quemadmodùm uniûs fœtûs ſic & duorum ſeu gemellorum accidit conceptio, exceptis quibuſdam rerum differentiis, relativè ad fœtuum volumen, ad placentam, &c. Una ſaltem, uti ordina-

---

(1) Vid. Deventer., L. C. cap. 13. p. m. 52.

(2) Vid. compend. Anat. §. 236, p. m. 104.

riò videre eſt, par gemellis efficitur placenta; nonnunquàm tamen quilibet gemellorum ſuum proprium placentæ orbem habet, hoc verò cum diſcrimine, quod binæ tunc placentæ non exactè rotundæ, ſed una præ alterâ figurâ magis ovali ſeſe ſiſtat. Dùm autem quivis gemellorum peculiaribus gaudet cuticulis & membranis, placentæ nexis, linea in medio adnotatur, quâ hæ duo placentæ, licèt junctæ, facilè diſcerni poſſunt.

Ex his concludi debet, quemvis gemellum peculiarem habere funiculum umbilicalem, quemvis ſuis propriis cuticulis & aquis circumdatum eſſe atque incluſum.

È CHIRURGIA.

Menſe graviditatis nono abeunte, aut ineunte decimo, ad contractionem irritabilitate ſibi propriâ ſtimulatùs uterus, ſummis viribus agit in fœtum; undique comprimitur ipſe, uteri expanditur orificium, membranis ruptis effluxisque aquis lubricatur meatus, & matricis energiâ, faventibus muſculis, adauctâ, forâs, nullâ adhibitâ arte, projicitur infans. Naturalis felixque tunc dicitur partus, qui idem eſſe poteſt, ſive unicus ſit infans, ſive duo ſint. Sed proh dolor! Quàm ſæpiſſimè deluſa obſtaculisque impar, ad ſcopum deſideratum attingere nequit Natura!

Specialia debemus primò aſſignare ſigna quæ gemellorum geſtationem manifeſtant, licèt obſcura & minimè certa: hæc præ aliis referri merentur.

1°. Gravidæ venter admodùm extenſus, circà hypocondria inſolitè expanſus, circà umbilicum verò magis planus eſt.

2°. Linea ab umbilico uſquè ad pubem ventri impreſſa, & in caſu plurium fœtuum magis diſtincta, ventrem in duas quaſi partes dividit.

3°. Sensatio motûs ab interioribus itidem ad exteriora vergens, fœtum sese notabiliter moventem exhibens, in uno eodemque momento, pluribus in locis, ac quovis præcipuè latere eâdem vi à muliere gravidâ percipitur.

4°. Pedes, femora, immò & genitalia tumore œdematoso plerùmque turgent.

Signa hæc simul sumpta, si adsunt, quanquam præsentiam gemellorum indicent, ab eorum tamen absentiâ ad gemellorum absentiam non concludendum; undè optimo jure asserit *Vanhorn* (1) neminem gestationem gemellorum certò asserere posse, usquè dùm eorum unus in lucem editus fuerit. « Scilicèt tunc demùm, inquit, ex ventris mole insigni, ulteriùs » subsistente, ac corpore quodam magno, duro, intùs con» tento, præcipuè verò ex aquis ad partum aliis sese sistentibus, » ut ex fœtu inibì natante, certissimum alteriûs quoque infantis » præsentiæ desumitur signum. »

Cujuslibet gemellorum situs in utero, durante graviditate, idem est ac ille qui notatur, quandò unicus adest infans, ità quidem ut alter alteri sæpè sæpiùs incumbat, sed ambo lateraliter nonnunquàm appositi sint. Quilibet hìnc quoque, versùs graviditatis finem, capite reliquis sui corporis partibus graviori, inferiora imò & orificium uteri pedetentìm petit. Verùm, cùm superior ossium pelvis apertura non ità expansa sit, ut binis capitibus introitum simul concedere possit, hìnc uniûs caput superiùs, alteriûs autem inferiùs positum est, & hoc modo sibi invicem impedimento sunt, quòminùs perpendiculariter sese sistere possint, sed potiùs obliquè positi, præternaturali partui, qui gemellis

(1) Vid. Vanhorn. obs. III. lib. de obstetr.

ferè

ferè femper proprius eft, occafionem præbeant (1).

Partus gemellorum eafdem ferè admittit divifiones ac partus naturalis, five ille quo infans citò, tutò, & abfque alio aut faltem perpauco quàm Naturæ adjumento, in lucem prodit. Nimirùm vel eft, 1°. partus planè naturalis, quandò fcilicet utrique gemellorum, capite prævio ac in rectâ lineâ fiti, unus poft alterum, nafcuntur; vel 2°. ex naturali & præternaturali componitur partus, quandò nempè gemellorum vel primus vel fecundus naturali modo expellitur, alter verò, five primus, five fecundus fit, pedibus aut alio fui corporis membro præternaturaliter fefe fiftit: vel 3°. planè præternaturalis eft partus, dùm & primus & fecundus infans talem vitiatum habent fitum, quem Naturæ vires atque nixus minimè corrigere, fed fola obftetricis manus meliorem reddere, ac ad eductionem per pedes aptum efficere poffit.

Hæc funt, juxtà celeb. Artis obftetriciæ Magift. *Deleurye* (2), fequentia figna fpecialia, quæ, licèt dubia, gemellorum partum prænuntiant. Difficulter admodùm dilatatur uteri orificium; motus à matre perfentiti vividiffimi & cum maximo dolore funt: faccus aquas continens femper planus eft; extracti primi infantis exiguitas, debilitas, rarum fluidum effufum, applicatio manûs fuper mulieris hypogaftricam regionem fat fuperque docent alteriùs infantis præfentiam, præfertìm quandò his adduntur fignis ea quæ fuperiùs, pro gemellorum geftatione determinandâ, affignata fuerunt.

Prognofis partûs gemellorum, pro variâ ejus fpecie, differt. Si planè naturalis eft, foliûs Naturæ viribus legitimisque do-

(1) Vid. Levret, effai fur l'abus des règles générales, &c. *in*-8°. pag. 99.

(2) Vid. Deleurye, traité des accouchemens, §. 771 & fuiv.

loribus ità feliciter abſolvitur, ut infantes ſani vegetique in lucem prodeant, ac mater puerperium, nullis accidentibus periculoſis vexatum, ſuſtineat. Si verò ex naturali & præternaturali compoſitus eſt partus, tunc manum obſtetricis requirit: immò & infans & puerpera perſæpè gravia, ſed rarò lethalia, ſymptomata experiuntur. Planè autem præternaturalis geminorum partus, cùm duplex ſit, duplo quoque prognoſim reddit graviorem.

Cæterùm & id quoad prognoſim partûs gemellorum notari meretur, quod veteres atque etiam recentiores quidam obſtetricantes, præcipuè verò obſtetrices, Matronæ, eam in vulgus ſparſerint opinionem, quod gemelli rarò vitales atque vegeti in lucem edantur: imò quod unus ex illis, imprimìs verò ultimè natus, vitam ſuam non multos ad dies, multò minùs ad plures annos trahat. Verùm enim verò, licèt opinio hæc obſervationum teſtimoniis ſuffulta videatur, ejus tamen certitudo quærenda eſt tùm in minori ſanitate, quâ unus geminorum præ altero fruitur, ſicque debiliore corporis robore præditus eſt, tùm quoque in erroribus quos obſtetrices in eorum partûs directione commiſerunt, & hodie adhuc committunt, utì hoc ex verâ methodo ejuſmodi partum adjuvandi, quæ nunc tradenda, clariùs patebit.

In primo caſu, id eſt, in partu omninò naturali, ſi uterque infans naturalem quoque habeat ſitum in utero, ſi unus capite prævio atque rectâ lineâ ad orificium deſcendat, parturiens in lecto (1), vel in ſellâ obſtetricali (2), doloribus partûs tactu

(1) De lecti compoſitione pro partu facilitando. Vid. *Dionis*, Traité des Accouchemens, lib. 3. cap. 3. & Vanhoorn, part. 1. cap. 11.

(2) De ſellâ obſtetricali, vid. Deventer obſerv. ſur les accouchemens, cap. 26. p. 108. pl. 11.

recognitis, insideat; aere retento abdomen omnibus viribus deprimat, ac si alvum per aliquot dies constipatum deponere vellet. Obstetricans intereà butyri portionem orificii aperturæ nonnunquam immittat, quò eam majori extensioni aptiorem reddat. Ne verò forti parturientis depressione procidentia ejus ani accidat, sphincterem linteo duplo quovis præsente dolore reprimere, quantùm possibile, bonum est. Hæc tamdiù continuentur, usquè dùm partûs ad finem properantis signa dentur, id est, usque dùm dolores frequentiâ & vi magis magisque aucti orificii uterini totam dilatationem procrearint; usquè dùm membranæ, aquis turgidæ & expansæ, totum vaginæ cavum adimpleant; usquè dùm tandem caput uniûs infantis inferiori pelvis aperturæ insistens, membranis ruptis, aquis effluxis, in vaginæ introitu jam existat.

Tunc, nullo licèt urgente dolore, tamen ne infans in terram inopinato lapsu ruat, semper una vel altera obstetricantis manus propinqua sit capiti, ut quandò hoc, adauctâ dolorum vi, in lucem prodire incipit, utrisque manibus lateraliter apprehensum, uno tractu ad scapulas usquè, posteà & totum ejus reliquum corpus extrahatur. Ne verò subsequens statim sanguinis & residuarum aquarum invicem permixta copia ori infantis influat, hic, lateraliter facie suâ versùs obstetricantem collocatâ, gremio hujus imponatur; funiculus deindè umbilicalis bis ligetur (1), & inter hancce duplicem ligaturam decidatur.

Hæc omnia & ipsæ obstetrices ritè quidem absolvunt. Sed ut rectè observat. *Joh. Guillaume Hesse* (2), earum nonnullæ,

(1) Duplicem hanc ligaturam inutilem prorsùs pronunciant quidam auctores, ligaturam à parte infantis sufficientem judicantes.

(2) Differt. Medica inaug. partum gemellorum exhibens. *in*-4°. 1740. Argent.

ratione temporis, quo placenta primi gemellorum educenda venit, peccant, dùm fœtu hocce in lucem edito, mediante funiculo umbilicali, ſtatim ejus placentam educunt, non perpendentes quod quilibet gemellorum propriam placentam, nunc ab alterâ diſtinctam, nunc cum eâ conjunctam poſſideat (1), nec non quod placentæ ab utero ſeparatæ extractionem copioſus lochiorum fluxus preſſo pede inſequatur, imò quod poſt placentæ eductionem, remanente adhuc in utero fœtu, ſanguinis circulus à matre in fœtum & vice verſâ momento citiùs ceſſet, fœtus indè vitâ privetur, & hæmorrhagia ſubſequens ac ſibi relicta, parturienti abſolutè lethalis, tamdiù ſiſti nequeat, quamdiù uterus, ob fœtum inibì contentum, à contractione, ceu hujus hæmorrhagiæ unico remedio, impeditur. Indè per ſe patet quod in partu gemellorum placenta primò nati nullatenùs movenda ſit, antequàm alter eorum in lucem prodierit.

Alia eſt obſtetricum in hoc caſu conſuetudo vitioſa, quæ cenſuram meretur. Quandò placentam primi geminorum non educunt, ejus funiculum umbilicalem parturientis femori alligant, ne, inquiunt, ſpontè in uterum ſeſe retrahat. Talis alligatio in eductione ſecundi geminorum manui obſtetricantis non leve ſæpè objicit impedimentum. Meliùs ergò agunt illi qui funiculum probè alligatum, liberè quaſi fluctuantem, ſibimet relinquunt, quò in alterius infantis extractione, nunc hùc, nunc illùc, moveri poſſit.

Quod verò ad partum alteriûs infantis attinet, maximus adhùc ab obſtetricibus committitur error, quæ hujus partûs negotium, abſolutè & nullâ adhibitâ diſtinctione, ſolis Naturæ

---

(1) De hoc errore vid. Mem. de l'Académie Royale des Sciences, année 1727, hiſt. pag. 15.

nisibus absolvendum relinquunt (1). Recentiores quidem obstetricantes, experientiâ suffulti, optimè asserunt hanc methodum eo in casu locum obtinere posse, in quo geminorum secundus, capite prævio & perpendiculariter sese sistens, à doloribus, sine temporis morâ & de novo tam validis quàm repetitis, citòque sese subsequentibus, præcipiti quasi nisu per pelvim & genitalia expellitur. Quandò autem gemellorum alter, capite quidem prævio, sed à lineâ rectâ, utì plerùmque contingit, paulisper devio sese ostendit, insuperque dolores aut penitùs cessant, aut admodùm debiles & tardi sunt, tunc in cunctatione spes omnis ponenda, licèt nonnulli in hoc casu infantis extractionem per sic dictam *versionem* Naturæ nisibus, seriùs nonnunquàm accidentibus, præferendam esse statuant. Hùc accedit quod illo temporis spatio, quod inter partum primi infantis & dolores ad secundum partum necessarios intercedit, uteri orificium introitusque vaginæ ità sese constringant, ut dolores eâdem vi agere, & hasce partes denuò aperire, hìnc parturientem novis quoque cruciatibus vexare debeant (2).

Versio infantis consistit in ejusdem per pedes ex utero extractione. Hæc verò extractio, quandòque necessaria in quovis gemellorum partu, sic perficitur. Manus ductu placido vaginæ & utero per hujus orificium immittenda; membranæ fœtum ambientes, spontè nondùm si non ruptæ fuerunt, unguibus pertundendæ, & in aperturam illicò manus intromitti debet, ut totalis aquarum insequens effluxus, quantum fieri potest, impediatur. Si verò aquæ jam effluxæ sunt, ac aliud membrum quàm caput sese sistit, tunc manus ab illo membro ad pedes

---

(1) Vid. J. Burton, systême nouveau & complet de l'Art des Accouchemens, tom. 1. p. 213.

(2) Vid. Levret. oper. jam citat. art. 9. pag. 140 & suiv.

usquè ducenda venit, & à corpore infantis nunquàm removenda, multò minùs suprà membranarum residuum ponenda, ne hujus fortis attractio placentam præmaturè ab utero avertat, ac hæmorragiam producat; aut ubi gemelli adsunt, ne pedes secundi infantis loco primi amplectantur, ac versio indè & eductio primi infantis impossibilis reddatur, vel pedes secundi infantis vi abrumpantur.

Invento pedum uno, tentandum an uniûs hujusce pedis attractione, totum infantis corpus verti & hic pes per uteri orificium ad vaginam usquè educi possit. Si resistentia notabilis hoc impedit, alter quoque pes quærendus ac priori approximandus est, & tunc versio facilior & eductio felicior contingunt.

Fœtu ad nates usque educto, observandum an non funiculus medius inter illas per dorsum vel placentam vergat, utpotè quo in casu ille indè removendus est, ne in ulteriore eductione vel nimis tensus rumpatur, vel tensioni resistens placentam avellat & hæmorrhagiam enormem inducat. Si dorso suo incumbit infans, in abdomen versandus est, antequàm educatur, ne, quandò caput extrahendum venit, hoc cum suo mento ossibus pubis affixum hæreat. Tunc fœtûs, utrisque manibus circà coxas prehensi, abdomen, pectus, brachia cum capite, uno ductu primò versùs inferiora, mox hàc illàc titubando extrahuntur. Quandò verò resistentia capitis nimia hoc impedit, tunc necessitas, suprema lex, brachiorum uniûs post alterum eductionem imperat, suadetque ut digitis uniûs manûs ori infanti immissis, alteriûs verò collo circumdatis, caput eodem modo educatur. Imò, si & hâc ratione caput eliminari nequit, eodem quidem modo manus applicandæ; sed tunc non in collum trahendum: potiùs occiput deorsum, quantùm possibile, premendum, ac alterâ manu maxilla inferior infantis attrahenda, ut ità facie pronâ nascatur.

In geminorum partu mixto, id eſt, ex naturali & præternaturali compoſito, diſtinguendum 1°. nùm prior capite & poſterior pedibus præviis, 2°. an prior pedibus & poſterior capite partui ſeſe ſiſtant. Si prior geminorum primùm capite prodit, eâdem operandi methodo utendum eſt, quæ ſuperiùs expoſita fuit. Quandò autem ſecundum fœtum per ejus membranas pedes exhibere tactu obſervatur, tunc membranæ ſine morâ dilacerandæ, ambo pedes ſimul & ſemel comprehendi debent & unà reliquum totum infantis corpus cum placentis educendum eſt.

Quandò primus gemellorum non uno ſaltem pede, ſed unà cum funiculo umbilicali propendulus ſeſe ſiſtit, ejus extractio eò citiùs abſolvenda, quò levior etiam funiculi compreſſio fœtus mortem minatur. Hìnc in extractione ſummoperè attendendum, ne manus infantis corpori funiculum apprimant; & tentandum eſt an non, mediante illo unico ſeſe ſiſtente pede, fœtûs extractio ad coxas uſquè perfici poſſit, utì hoc, ſi pedum alter proprio abdomini incumbit, quotidiè & facilè contingit. Sin verò in ipſomet extractionis hujus ductu, notabilis ſentitur reſiſtentia ab altero pede, proprio abdomini non incumbente, ſed vel tranſverſìm ſito, vel ſuprà oſſa pubis poſito, tunc idem quærendus & primò apponendus eſt, quò poſteà ambobus ſimul atque ſemel prehenſis, ulteriori totius infantis extractione jam deſcriptâ optatus finis adimpleri poſſit.

Quandò denique utrique gemini ſitum præternaturalem habent, tunc & quilibet vertendus, iiſque ſecundùm cautelas quas modò exhibuimus ſuccurrendum eſt, cavendo præſertìm ne membri unius pro alteriûs membris attrahantur, quod, attentione, tactu delicatiori, & experientiâ præſertìm facilè vitatur.

Peractâ gemellorum extractione, utriûſque placentæ eductioni ſtudendum eſt. Cùm nulla ſigna proſtent an illæ ſeparatæ,

an conjunctæ ſint, utraque ſimul eliminanda eſt. Nimirùm funiculi bini umbilicales manu apprehendendi, cirri inſtar invicem contorquendi, ac in utrumque latus movendi ſunt, ut quælibet placenta ab utero ſeparata, eò meliùs ductum funiculi extrorsùm ſequatur.

Quænam diæta à puerperâ obſervanda ſit, hic adjicere & docere ſuperfluum foret. Cùm partum gemellorum copioſus admodùm lochiorum fluxus ſemper excipiat, puerpera caveat ne contrà res ſex non-naturales, quas quidem ſpecialiter pertractare inſtituti ratio non permittit, peccet: imprimis ſi ipſa gemellis natis mammas non præbet, eas probè obſervet, ne febre lacteâ correpta, ob præmaturum eſculentorum largioremque uſum, febris ut plurimùm continuæ, purpurâ, albâ vel rubrâ comitatæ, ineat diſcrimen.

